

Raport z realizacji „Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pińczów na lata 2014-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2021” za lata 2019 - 2020

Rada Miejska w Pińczowie uchwałą Nr III/14/14 z dnia 29 grudnia 2014r. w sprawie przyjęcia Programu Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pińczów na lata 2014-2017 z uwzględnieniem lat 2018-2021, przyjęła założenia do wykonania pewnych zadań z zakresu ochrony środowiska na ww. lata z uwzględnieniem roku 2021.

Z wykonania Programu organ wykonawczy gminy, zgodnie z Prawem ochrony środowiska, sporządza raport, który przedstawia radzie gminy a następnie przekazuje organowi wykonawczemu powiatu.

Celami strategicznymi (głównymi) Programu są:

- Ochrona przyrody i podniesienie jakości środowiska naturalnego,
- Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój miasta i gminy.

Na realizację celów strategicznych składają się działania we wszystkich komponentach ochrony środowiska. Założenia planu zadań na lata 2014-2017 i lata 2018-2021 przeprowadzono w podziale na grupy:

1. Ochrona powietrza atmosferycznego
2. Ochrona przed hałasem
3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym
4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych
5. Gospodarka odpadami
6. Ochrona gleb i racjonalne wykorzystanie zasobów naturalnych
7. Ochrona środowiska przyrodniczego
8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska
9. Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy
10. Edukacja ekologiczna.

Ad 1. Ochrona powietrza atmosferycznego

Wojewódzka Inspekcja Ochrony Środowiska sporządza roczne oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim dla dwóch stref – miasto Kielce i strefa świętokrzyska. Gmina Pińczów znajduje się w strefie świętokrzyskiej.

Głównym źródłem zanieczyszczenia powietrza w województwie świętokrzyskim jest emisja antropogeniczna pochodząca z sektora komunalno-bytowego (emisja powierzchniowa), z komunikacji (emisja liniowa) oraz działalności przemysłowej (emisja punktowa). Znaczący udział w stężeniach substancji na obszarze województwa ma również napływ zanieczyszczeń z pozostałego obszaru Polski. Głównymi lokalnymi źródłami zanieczyszczeń są kominy domów ogrzewanych indywidualnie oraz na obszarach bezpośrednio sąsiadujących z drogami o znacznym natężeniu ruchu, komunikacja samochodowa. Przemysł zlokalizowany na obszarze województwa świętokrzyskiego, głównie energetyka zawodowa, ze względu na dużą wysokość emitorów, w znacznym stopniu eksportuje zanieczyszczenia poza granice województwa. Zakłady przemysłowe o istotnej emisji

niezorganizowanej lub emitowanej poprzez niskie emitory mogą również bezpośrednio wpływać na jakość powietrza w ich sąsiedztwie.

W województwie świętokrzyskim w emisji zanieczyszczeń gazowych SO_x i NO_x największy udział mają źródła punktowe. W przypadku SO_x emisja ze źródeł punktowych stanowi 74,4%, a emisja komunalno-bytowa – 25,5%. Natomiast w ogólnej emisji NO_x największe udziały pochodzą ze źródeł punktowych (43,5%) oraz z transportu drogowego (36%). W przypadku zanieczyszczeń pyłowych: pyłu PM₁₀, PM_{2,5} oraz B(a)P największy udział ma emisja pochodząca ze źródeł komunalno-bytowych. W ogólnej emisji pyłu PM₁₀ na terenie województwa świętokrzyskiego ze źródeł komunalno-bytowych pochodzi 58,4%, a pyłu PM_{2,5} – 76,9%. Ten sam sektor odpowiada za największy udział w emisji B(a)P. Pochodzi z niego 96,9% ogólnej sumy emisji tego zanieczyszczenia.

Przytoczone analizy pochodzą z „Rocznej oceny jakości powietrza w województwie świętokrzyskim. Raport za rok 2019”. Dla celu, jakim jest ochrona zdrowia nie pokazują przekroczenia poziomu dopuszczalnego dla pyłów PM₁₀, również poziom dopuszczalny pyłu PM_{2,5} dla fazy 1 (stężenie 25µg/m³) ani drugiej (stężenie 20µg/m³) nie został przekroczony w Gminie Pińczów. Wykazują natomiast przekroczenia dla poziomu BaP (PM₁₀) oraz ozonu.

W Gminie Pińczów podejmowane było szereg działań zarówno wynikających z „Programu ...” jak również mających na celu ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza. Działania podejmowane na terenie miasta i gminy Pińczów w latach 2019 – 2020:

W 2019 roku:

Gmina Pińczów na podstawie Regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Pińczów na dofinansowanie inwestycji polegających na montażu nowych lub wymianie istniejących źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza na terenie Miasta i Gminy Pińczów udzieliła mieszkańcom 24 dotacji na kwotę 58 753,73 zł.

W ramach zadania „Poprawa efektywności energetycznej z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii w sektorze publicznym i mieszkaniowym (kolektory słoneczne, instalacje fotowoltaiki)”. Przedmiotem projektu był montaż infrastruktury, która wykorzystywana jest do produkcji energii elektrycznej i ciepłej ze źródeł odnawialnych - energii słońca. Zamontowano 126 instalacji fotowoltaicznych i 191 instalacji solarnych. Realizacja tego projektu ma pozytywny wpływ na środowisko, ponieważ nastąpi zmniejszenie poboru energii, która emituje CO₂ i inne substancje szkodliwe tym samym nastąpi redukcja zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, wody i gleby. Szacowana wielkość redukcji emisji CO₂ to 1 264,17 tony ekwiwalentu CO₂ / rok. Produkcja energii z odnawialnych źródeł to 773,35 MWh/rok.

Zadanie "Wsparcie gospodarki niskoemisyjnej poprzez modernizację oświetlenia ulicznego na obszarze Gminy Pińczów". Realizacja tego zadania polegała na zmodernizowaniu źródeł oświetlenia ulicznego w ilości 2235szt. na terenie całej Gminy. Szacowana wielkość redukcji CO₂ to 680 Mg CO₂/rok. Średnioroczna oszczędność energii finalnej to 764,560 GJ/rok a średnioroczna oszczędność energii pierwotnej to 1911391,1 GJ/rok.

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pińczowie w 2019 roku zrealizowało projekty: „Modernizacja centralnego źródła ciepła wraz z rozbudową sieci ciepłowniczej w Pińczowie etap – II” w wyniku którego osiągnięto następujące efekty ekologiczne: wymieniono 926,5 mb rur na rury preizolowane, zmniejszenie zużycia energii – 7 184 [GJ], oszczędność paliwa stałego 422[Mg/r], redukcja/usunięcie emisji CO – 7,1 [Mg/r], redukcja/usunięcie emisji CO₂ – 888[Mg/r], redukcja /uniknięcie emisji sadzy – 0,25 [Mg/r],redukcja/uniknięcie emisji B-a-P – 0,00067 [Mg/r], zmniejszenie emisji: PM 10 – 0,545984 Mg, PM 2,5 – 0,545984 Mg,

Gmina Pińczów w dniu 10 lipca 2019r. podpisała z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska w Kielcach porozumienie, na którego podstawie Urząd świadczy mieszkańcom pomoc w wypełnianiu wniosków o dofinansowanie w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”, w rozliczaniu dotacji jak również udziela informacji wszystkim zainteresowanym mieszkańcom z terenu Miasta i Gminy Pińczów. Mieszkańcy zainteresowani są wymianą źródeł ciepła jak również termomodernizacją budynków. Mieszkańcy Gminy podpisali z Wojewódzkim Funduszem Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze” w 2019r. umowy na kwotę dofinansowania w formie dotacji w wysokości 1 410 392,45zł.

Samorządowy Zakład Opieki Zdrowotnej w Pińczowie wprowadził usprawnienia termomodernizacyjne w ośrodku zdrowia w Szarbkowie. Termomodernizacja objęła usprawnienia w strukturze przegród budowlanych, jak i w instalacji grzewczej.

Bardzo ważna dla mieszkańców Gminy jest **gazyfikacja** - wg danych uzyskanych z Gazowni w Busku - Zdroju na dzień 31.12.2019 r. na terenie miasta Pińczowa było 296 przyłączy gazowych a na pozostałej części Gminy - 29 przyłączy. Oznacza to, że w stosunku do roku 2018 na terenie miasta przybyło 30 przyłączy na terenie Pińczowa i 5 na terenie Gminy.

Działania realizowane poprzez spółdzielnie mieszkaniowe i zarządców nieruchomości:

- 1. DOMATOR Zarządzanie i Obrót Nieruchomościami Sp. z o. o. ul. Podemłyńce 14:** wykonano działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej w budynkach: Wspólnota Mieszkaniowa ul. Grodziskowa 5 (kompleksowa termomodernizacja budynku, remont instalacji elektrycznej , wymiana oświetlenia na LED, modernizacja instalacji centralnego ogrzewania i montaż własnego systemu ogrzewania na paliwo gazowe); Wspólnota Mieszkaniowa ul. Grodziskowa 6 (kompleksowa termomodernizacja budynku, remont instalacji elektrycznej, wymiana oświetlenia na LED, modernizacja instalacji centralnego ogrzewania, montaż własnego systemu ogrzewania na paliwo gazowe, wykonanie cyrkulacji ciepłej wody).
- 2. Spółdzielnia Mieszkaniowa ul. 3 Maja 14:** w niektórych budynkach należących do Spółdzielni były przeprowadzone działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej polegające na ocieplaniu ścian i stropów budynków (ul. Grunwaldzka 8, ul. Nowy Świat 14, 26, 9/24, 26/25, ul. Sikorskiego 12, 20, ul. Jana Pawła II 4, ul. Królowej Jadwigi 2, ul. Kazimierza Wielkiego 1, ul. Zb. Oleśnickiego 25, ul. Stojęńskiego 1, ponadto wymieniono okna w lokalach użytkowych – 17szt., wymieniono okna na klatkach schodowych budynków mieszkalnych – 38szt., wymieniono okna w piwnicach budynków mieszkalnych – 45szt., wymieniono okna w

mieszkaniach – 113 szt. wymieniono oprawy oświetleniowe na klatkach schodowych i przed budynkami na oprawy LED)

Dla poprawy jakości powietrza istotna jest także **przebudowa dróg gminnych**, w szczególności utwardzenie podłoża np. asfaltem. Wpływa to na poprawę jakości jazdy a tym samym na zmniejszenie emisji pochodzącej ze spalania paliw, ścierania opon i hamulców oraz bezpośrednio na podnoszenie pyłów.

W 2019r. do najważniejszych zadań związanych z poprawą stanu nawierzchni dróg (przebudowa lub remont) drogi należą:

- przebudowa drogi w Zakrzowie – 165mb,
- remont drogi w Aleksandrowie – 400 mb,
- przebudowa drogi w Woli Zagojskiej Dolnej – 811 mb,
- przebudowa drogi gminnej w Zagorzycach – 165 mb,
- wykonanie nakładki asfaltowej w Aleksandrowie – 268 mb,
- przebudowa drogi w Mozgawie – 196 mb

W 2020roku:

Gmina Pińczów także w 2020r. działając na podstawie Regulaminu udzielania dotacji celowej z budżetu Gminy Pińczów na dofinansowanie inwestycji polegających na montażu nowych lub wymianie istniejących źródeł ciepła w celu ograniczenia zanieczyszczeń powietrza na terenie Miasta i Gminy Pińczów udzieliła mieszkańcom 24 dotacji na kwotę 59 083,50 zł.

Mieszkańcy Gminy uzyskali z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w ramach Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”, dofinansowanie w formie dotacji w wysokości 1 930 188,57 zł, co stanowi kwotę wyższą o nieco ponad 500 000 zł w stosunku do 2019 roku.

W 2020r. trzy jednostki **Ochotniczej Straży Pożarnej** w Chruścicach, Krzyżanowicach oraz Koperni uzyskały dotacje z Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach w ramach programu „Przedsięwzięcia z zakresu ochrony powietrza wspierające działalność ochotniczych straży pożarnych”. Jednostki w Chruścicach oraz w Krzyżanowicach otrzymały dotacje w kwocie po 20 175,08 zł każda, z przeznaczeniem na zakup i montaż instalacji odnawialnych źródeł energii. Ochotnicza Straż Pożarna w Koperni otrzymała natomiast dotację w kwocie 20 250,00 zł na docieplenie budynku Remizy OSP.

Działania realizowane poprzez spółdzielnie mieszkaniowe i zarządców nieruchomości:

1. **Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej Sp. z o.o. w Pińczowie**, ul. Batalionów Chłopskich 173, wykonało usprawnienia termomodernizacyjne - docieplenia budynków mieszkalnych wielorodzinnych:
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Nr 10 Gacki – Osiedle,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Nr 11 Gacki – Osiedle,

- Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości Nr 12 Gacki – Osiedle,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Grodziskowej 9,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Klasztornej 23 – ocieplenie ściany południowej budynku,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Armii Krajowej 16A– ocieplenie ściany południowej budynku,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Armii Krajowej 18,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Batalionów Chłopskich 12,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. Klasztornej 10,
 - Wspólnota Mieszkaniowa Nieruchomości przy ul. 3 Maja 22 – ocieplenie ściany wschodniej i północnej części budynku.
2. **DOMATOR Zarządzenie i Obrót Nieruchomościami sp. z o.o. ul. Podemtynie 14**, wykonano działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej w następujących budynkach Wspólnot Mieszkaniowych:
- Wspólnota Mieszkaniowa Nr 6 w Gackach – kompleksowa termomodernizacja budynku,
 - Wspólnota Mieszkaniowa nr 7 w Gackach – kompleksowa termomodernizacja budynku,
3. **Spółdzielnia Mieszkaniowa ul. 3 Maja 14**: w następujących budynkach wielorodzinnych były przeprowadzane działania dotyczące poprawy efektywności energetycznej polegające na ociepleniu ścian budynków: ul. Kazimierza Wielkiego 2- ocieplenie ściany balkonowej, Pl. Wolności 2 – ocieplenie parteru budynku, Nowy Świat 7 kl. II i III – ocieplenie uszoku budynku Ponadto zamontowano instalację fotowoltaiczną na budynkach przy ul. 3 Maja 14, moc – 18,500 kWp i przy ul. Grunwaldzkiej 3 – moc 6,500 kWp

Poprawa stanu nawierzchni dróg- w dalszym ciągu działania wiązały się z redukcją emisji liniowej. Do najważniejszych inwestycji należą:

- Wybudowana została obwodnica Pińczowa – długość 4,650 km oraz przebudowano drogę wojewódzką na odcinku od ul. Nowej w Pińczowie do skrzyżowania w Pasturce z drogą powiatową
- oraz drogi gminne:
- przebudowa drogi w miejscowości Borków – 435 mb
 - Budowa drogi relacji Nieprowice – Stara Zagość gm. Pińczów – 862 mb,
 - Przebudowa drogi w Bogucicach Pierwszych – 565 mb

W 2020r. przybyły nowe przyłącza gazowe - wg danych uzyskanych z Gazowni w Busku - Zdroju na dzień 31.12.2020 r. na terenie miasta Pińczowa były 373 przyłącza gazowe, a na pozostałej części Gminy - 34. W stosunku do roku 2019 przybyło na terenie miasta 77 przyłączy i 10 na terenie wiejskim. Osoby, które przyłączają się do sieci gazowej zwykle robią to w celu zmiany ogrzewania budynku z paliwa stałego na gazowe.

W ramach propagowania termomodernizacji budynków Gmina uczestniczyła w akcji społecznej „Ocieplam dom i walczę ze smogiem” poprzez dystrybucję ulotek..

Ponad działania zaplanowane w „Programie Ochrony Środowiska dla Miasta i Gminy Pińczów na lata 2014 – 2017 z uwzględnieniem lat 2018 – 2021” w tym zakresie wykonano”

w 2019r.:

„Przebudowa kotłowni węglowej na gazową z instalacją gazową i elektryczną”, inwestycja ta była realizowana w budynku przy ul. Słabskiej 13. Przez jeden miesiąc pracy tej kotłowni gazowej osiągnięto następujące efekty ekologiczne: zmniejszenie emisji PM10 – 0,00840079 Mg, PM2,5 – 0,00750271 Mg, Benzo(a)piren – 0,000010134 Mg.

W 2020r.:

Przedsiębiorstwo Energetyki Ciepłej sp. z o.o. zrealizowało w 2020 roku w miejsce zlikwidowanej kotłowni przy ul. Grodziskowej 5 opalanej węglem ekogroszkiem trzy kotłownie gazowe:

- „przy ul. Grodziskowej 1 o zainstalowanej mocy cieplnej 0,123 MW”,
- przy ul. Batalionów Chłopskich 3 o zainstalowanej mocy cieplnej 0,0816 MW”,
- przy ul. Grodziskowej 7 o zainstalowanej mocy cieplnej 0,123 MW”.

Rozbudowa zielonej infrastruktury – Gmina uczestniczyła w projekcie pn. „Promocja produkcji żywności ekologicznej przez nasadzenia drzew miododajnych, sposobem na ochronę i poprawę jakości środowiska oraz bioróżnorodności w województwie świętokrzyskim”, projekt finansowany był ze środków samorządu województwa świętokrzyskiego. Gmina Pińczów w ramach projektu przyznano 13 sadzonek lipy drobnolistnej, 5 sadzonek klonu pospolitego i 20 sadzonek irgi błyszczącej. Drzewa zostały posadzone w obrębie remizy OSP w Młodzawach Dużych, natomiast krzewy na terenie MOSiR.

Ad 2. Ochrona przed hałasem

W roku 2019 Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, Regionalny Wydział Monitoringu Środowiska w Kielcach nie wykonywał pomiarów hałasu na terenie Pińczowa.

Głównym źródłem hałasu w Gminie Pińczów jest transport drogowy. Gmina Pińczów na bieżąco realizuje remonty dróg złej jakości.

Przekroczenie norm hałasu było odnotowane przy ul. Nowowiejskiej w związku z przeprowadzaną w 2017r. analizą porealizacyjną po rozbudowie drogi wojewódzkiej. Analiza wykazała niewielkie przekroczenia hałasu, ale wskazywała również, na fakt, że po wybudowaniu obwodnicy Pińczowa, część transportu będzie odbywała się obwodnicą. Pomiar kontrolny hałasu mają być wykonać w terminie 1 roku od dnia oddania obwodnicy do użytkowania. W 2020r. została zakończona budowa obwodnicy Pińczowa, co powinno skutkować redukcją hałasu w Pińczów związanego z transportem samochodowym przez teren miasta.

Ad 3. Ochrona przed promieniowaniem elektromagnetycznym

W opublikowanej w 2020r. „Ocenie poziomów pól elektromagnetycznych za lata 2017 – 2019 w województwie świętokrzyskim – w oparciu o wyniki pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska” wskazuje się na znaczący wzrost liczby sztucznych źródeł pól elektromagnetycznych (PEM) związanych z rozwojem branży telekomunikacyjnej. Głównymi źródłami pól elektromagnetycznych pochodzenia antropogenicznego w środowisku są elektroenergetyczne linie wysokiego napięcia oraz instalacje radiokomunikacyjne, takie jak: stacje bazowe radiokomunikacji ruchomej (w tym telefonii komórkowej) i stacje nadawcze programów radiowych i telewizyjnych. Pola elektromagnetyczne mogą być wytwarzane przez m.in. urządzenia diagnostyczne, terapeutyczne, przemysłowe i domowe. Linie i stacje elektroenergetyczne są źródłami pól o

częstotliwości 50 Hz, natomiast urządzenia radiokomunikacyjne wytwarzają pola o częstotliwościach od około 0,1 MHz do ok. 100 GHz. Według wyszukiwarki stacji bazowych telefonii komórkowej GSM, UMTS oraz LTE (btsearch.pl) na terenie Gminy Pińczów zlokalizowanych jest 25 stacji bazowych telefonii komórkowej (stan na 08.05.2021r.) a na terenie województwa świętokrzyskiego 1323 stacje. Zgodnie z definicją zawartą w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. 2020, poz. 1219 z późn. zm.) przez pola elektromagnetyczne rozumie się pole elektryczne, magnetyczne oraz elektromagnetyczne o częstotliwościach od 0 Hz do 300 GHz. Dopuszczalne wartości poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku do roku 2019 określało rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003 roku w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz.U. 2003, poz. 1883). W 2020 roku nastąpiła zmiana wartości dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku (Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku – Dz.U. 2019 poz. 2448). Zgodnie z ustawą Poś do prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku do końca roku 2018 zobowiązany był Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska, a od 01.01.2019 r. zadanie to należy do Głównego Inspektora Ochrony Środowiska. Obserwacja ta ma na celu śledzenie poziomów sztucznie wytworzonych pól elektromagnetycznych w środowisku w odniesieniu do wartości poziomów dopuszczalnych określonych dla miejsc dostępnych dla ludności. Badania polegały na pomiarze natężenia składowej elektrycznej pola elektromagnetycznego w miejscach dostępnych dla ludności w przedziałach częstotliwości co najmniej 3 MHz do 300 MHz. Miejsca, w których prowadzone są badania, muszą znajdować się w odległości nie mniejszej niż 100 m od źródeł promieniowania (np. anten instalacji radiokomunikacyjnych, radiolokacyjnych, radionawigacyjnych). Pomiary wykonuje się pomiędzy godzinami 10.00 -16.00 przy sprzyjających warunkach atmosferycznych tj. temperatura powietrza nie była niższa niż 0°C, a wilgotność nie większa niż 75%, bez opadów atmosferycznych. Częstotliwość próbkowania wynosi co najmniej 10 sekund. W Pińczowie dokonywano pomiarów pól elektromagnetycznych na ul. Batalionów Chłopskich w miejscu określonym przez współrzędne: E20.53394 N50.51653 oraz w Gackach Os. Gacki 8A w miejscu określonym przez współrzędne: E 20.589089 N50.448789 Wynik pomiaru dla Pińczowa wynosił 0,48V/m natomiast dla Gacek było to < 0,1 V/m. Wartości dopuszczalne nie są przekroczone. W „Ocenie ...” wskazuje się na wzrost wartości promieniowa przy ul. Bat. Chłopskich (z 0,34 V/m w roku 2016 do 0,48 V/m w roku 2019).

Ad 4. Ochrona wód podziemnych i powierzchniowych

Zgodnie z zapisami dyrektywy 2000/60/we Parlamentu Europejskiej i Rady z dnia 23 października 2000r. ustanawiającej ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (tzw. ramowa Dyrektywa Wodna) planowanie gospodarowania wodami odbywa się w podziale na obszary dorzeczy. Plan gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły został przyjęty Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016r. (Dz. U. 2016.1911 ze zm.). Gmina Pińczów leży w obszarze dorzecza Górnej Wisły w podziale na jednolite części wód powierzchniowych (JCWP), wyróżniono JCWP rzeczne o następujących kodach i nazwach:

- PLRW200010216531 – Nida od Czarnej Nidy do ciek od Korytnicy,
- PLRW20001021699 – Nida od ciek od Korytnicy do ujścia,
- PLRW20007216549 - Struga Podłęska,
- PLRW200072165329 – Ciek od Korytnicy,

- PLRW20007216669 – Mozgawa,
- PLRW20007216712 – dopływ spod Marzęcina,
- PLRW20007216716 – Struga Zagość,
- PLRW2000921669 – Mierzawa od ciek od Gniewięcina do ujścia

Stan lub potencjał tych JCWP określony jest jako zły, a ocena ryzyka nieosiągnięcia celów środowiskowych jako zagrożona. Celem środowiskowym jest osiągnięcie dobrego potencjału ekologicznego i dobrego stanu chemicznego.

Natomiast wody podziemne zostały ujęte w jedną jednolitą część wód podziemnych (JCWPd) o kodzie 2000100 zaliczonym do regionu wodnego Górnej Wisły. Celem środowiskowym dla wód tego obszaru jest utrzymanie dobrego stanu chemicznego i jakościowego.

W celu ochrony czystości wód realizuje się m.in. budowę systemu kanalizacji sanitarnej, budowę przydomowych oczyszczalni ścieków.

Na terenie Gminy Pińczów, na koniec roku 2020 funkcjonowało:

- Sieć wodociągowa:
 - Miasto – 35,53 km oraz 2,7 km sieci magistralnej
 - Wieś – 184,99 km oraz 8,3 km sieci magistralnej
- Sieć kanalizacyjna:
 - Miasto – 28,56 km
 - Wieś – 22,1 km
- Sieć kanalizacji deszczowej – 8,885 km

Ponadto w 2019r. Wodociągi Pińczowskie sp. z o. o. zmodernizowała ujęcie wody w Aleksandrowie. W 2020r zbudowano system monitoringu pracy pompowni ścieków na terenie Gminy, wykonano monitoring ujęć wód w Pińczowie, Marzęcinie, Byczowie i Aleksandrowie.

Wodociągi Pińczowskie sp z o.o. w 2020r. wykonały system monitoringu i sterowania na oczyszczalni ścieków w Gackach, który połączono z dyspozytornią oczyszczalni ścieków w Pińczowie.

Wodociągi Pińczowskie sp z o.o także zmodernizowała stację zlewną ścieków dowożonych do oczyszczalni w Pińczowie. Zmodernizowano instalację pneumatycznego sterowania zasuwą wraz z układem pomiarowym jakości ścieków. Wymieniono panel operatorski stacji ze sterownikiem w którym została zainstalowana baza TERYT. Pozwala to na zdalne monitorowanie ilości i jakości przyjmowanych ścieków, sporządzanie raportów z dostaw itp..

Oczyszczalnia ścieków

W 2019r. Zakończono rozbudowę i przebudowę Oczyszczalni w Pińczowie do wydajności 30 000 RLM w ramach projektu współfinansowanego przez UE w ramach działania 2.3 Gospodarka wodno-ściekowa w aglomeracjach pt. Uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w aglomeracji Pińczów

Na przedsięwzięcie składało się pięć zadań:

1. Rozbudowa i przebudowa oczyszczalni ścieków Pińczowie do wydajności $Q_{\text{śrd}}=3000\text{m}^3/\text{d}$,
2. Wykonanie studni awaryjnej na terenie ujęcia wody OC Grodzisko w Pińczowie,
3. Wykonanie sieci wodociągowej przy ul. Leśnej w Pińczowie o łącznej długości 448mb
4. Budowa kanalizacji sanitarnej w Pińczowie ul. Żwirki i Wigury o łącznej długości 131mb,
5. Stworzenie komputerowego systemu informacji geodezyjnej służącej do zbierania, przechowywania i przetwarzania danych, które mają odniesienie w przestrzeni (GIS).

Zakres rozbudowy i przebudowy oczyszczalni obejmował:

Budowę:

- budynku stacji krat, separacji skratek i piasku zespolonego z piaskownikami podłużnymi napowietrzanymi wraz z instalacją dezodoryzacji powietrza,
- komór defosfatacji (2szt.)

Przebudowę obiektów powstałych w wyniku adaptacji istniejących urządzeń:

- zbiornik retencyjny, uśredniający – wykonany na bazie drugiego zespołu istniejących osadników Imhoffa;
- komory tlenowej stabilizacji osadu (szt. 2) - wykonane na bazie istniejących otwartych basenów fermentacyjnych.

Remont poniższych obiektów:

- punktu zlewnego ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym;
- pompowni głównej ścieków;
- osadników wstępnych – pierwszy zespół osadników Imhoffa;
- komór denitryfikacji (szt. 2);
- komór nitryfikacji (szt. 2) – przebudowa kosmetyczna istniejących komór nitryfikacji;
- osadników wtórnych radialnych (szt. 2);
- punktów dozowania koagulantów PIX/PAX;
- złoża biologicznego – czynnego (szt. 1) wraz z osadnikiem o przepływie pionowym (funkcja awaryjna)
- pompowni ścieków (drugiego stopnia) przy złożach biologicznych (funkcja awaryjna);
- budynku stacji mechanicznego odwadniania osadów;
- wiaty składu osadu odwodnionego;

Rozbiórkę (likwidację) następujących istniejących obiektów:

- piaskowników wraz z kratami;
- nieczynnego złoża biologicznego (szt. 1);
- nieczynnego budynku z oddzielnymi częściami pływającymi z osadników Imhoffa;
- nieczynnego budynku transformatora.

Ograniczenie emisji zapachowej na obiektach najbardziej uciążliwych) następującymi rozwiązaniami:

- punkt zlewny ścieków dowożonych taborem asenizacyjnym –rozwiązanie kosmetyczne stanowiska podjazdu taboru asenizacyjnego, które zmniejszy uciążliwość zapachową,
- budynek stacji krat, separacji skratek i piasku – dezodoryzacja powietrza wentylowanego na biofiltrach; zabudowa piaskowników przykryciem;
- pompownia główna ścieków (I stopnia) – uciążliwość zapachowa zmniejszy się poprzez charakter bezskratkowy pompowni, wprowadzenie procesów świeżowodnych w oczyszczalni i przykrycie części otwartej zbiornika czepalnego płytą żelbetową,
- osadniki wstępne Imhoffa – zabudowa przykryciem,
- zbiornik retencyjny- przykrycie zbiornika płytą żelbetową,
- komory defosfatacji biologicznej – przykrycie zbiorników płytami żelbetowymi,
- komory tlenowej stabilizacji osadu – uciążliwość zapachowa osadu znacznie zmniejszy się poprzez wprowadzenie pełnej stabilizacji tlenowej osadu,
- budynek stacji mechanicznego odwadniania osadu – uciążliwość zapachowa osadu zmniejszy się poprzez pełną stabilizację tlenową osadu i higienizację osadu wapnem,

— magazyn osadu odwodnionego – uciążliwość zapachowa osadu zmniejszy się poprzez pełną stabilizację tlenową osadu i higienizację osadu wapnem.

Oczyszczalnia ścieków uzyskała pozwolenie wodnoprawne znak: KR.ZUZ.1.421.263.2019.MG z dnia 27 grudnia 2019r. termin ważności: 10 lat.

Oczyszczalnia ścieków obsługuje aglomerację Pińczów wyznaczoną przez Radę Miejską w Pińczowie uchwałą Nr XXV/262/2020 z dnia 29 grudnia 2020r. w sprawie wyznaczenia aglomeracji Pińczów. W skład aglomeracji oprócz oczyszczalni ścieków wchodzi następujące miejscowości: z Gminy Pińczów: Pińczów, Skrzypiów, Kopernia, Skowronno Dolne, Pasturka, z Gminy Michałów miejscowości Michałów, Zagajów, Zagajówek, Karolów i Pawłowice – miejscowości z Gminy Michałów nie wchodzi w aglomerację w całości – niektóre działki zostały wyłączone. Do aglomeracji mogą być włączone miejscowości, w których planuje się wykonanie kanalizacji sanitarnej pod warunkiem zachowania współczynnika koncentracji. Co do zasady wynosi on 120 osób na km nowobudowanej sieci. Odstępstwem od tej zasady jest budowa kanalizacji na terenach objętych m.in. formami ochrony przyrody – w tym przypadku współczynnik koncentracji został obniżony do 90 osób na km nowobudowanej sieci.

Dla mieszkańców Gminy Pińczów istotne było uruchomienie w 2020r. w naszym województwie, przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach Programu „Moja woda” - zgodnie z informacjami na stronie internetowej Funduszu - do Gminy Pińczów na retencjonowanie wód opadowych zostało skierowane 59 000zł w formie dotacji.

Ad 5. Gospodarka odpadami

Informacja o gospodarce odpadami komunalnymi na terenie Gminy jest każdego roku przedkładana odrębną analizą. Na terenie Gminy prowadzona jest zbiórka odpadów komunalnych w sposób selektywny. Zbiórką objęte są nieruchomości zamieszkałe przez mieszkańców, natomiast z pozostałych nieruchomości ich właściciele podpisują umowy na odbiór odpadów w trybie indywidualnym z podmiotami, które na terenie Gminy Pińczów mogą prowadzić w tym zakresie działalność. Na terenie Gminy funkcjonuje jeden Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, jest obecnie prowadzony przez Wodociągi Pińczowskie sp. z o.o. w Pińczowie. W PSZOK przyjmowane są następujące odpady: papier i tektura, metale, tworzywa sztuczne, opakowania wielomateriałowe, szkło, biodegradowalne, zielone, przeterminowane leki i chemikalia, zużyte baterie i akumulatory, zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, meble i inne odpady wielkogabarytowe, odpady budowlane i rozbiórkowe, zużyte opony.

Prowadzący PSZOK, Wodociągi Pińczowskie sp. z o. o., dostosował Punkt Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych do obowiązujących przepisów dotyczących sposobu magazynowania odpadów. W ramach prac budowlanych w miejscach składowania odpadów wykonano między innymi nową instalację elektryczną i odgromową oraz hydrantową. Zainstalowany został nowy system monitoringu wizyjnego - zamontowano 10 kamer (3 kamery zewnętrzne i 7 kamer w boksach magazynowych), rejestrator danych z oprogramowaniem umożliwiającym podgląd kamer przez sieć internetową. Utworzono zdalny dostęp do w/w monitoringu dla Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Kielcach.

Gmina Pińczów realizuje program dofinansowywania usuwania wyrobów zawierających azbest. W roku 2019 usunięto z terenu Gminy 81,68 Mg wyrobów zawierających azbest. Natomiast w 2020r.

usunięto 132,2 Mg wyrobów zawierających azbest tj. w stosunku do roku 2019 więcej o 50,52 Mg. Zadanie to uzyskało dofinansowanie ze środków Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Kielcach.

W 2019r. wykonano pierwszy wstępny etap rekultywacji poprzez zagęszczenie bryły składowiska i wykonanie warstwy izolacyjno – porządkowej.

Składowisko odpadów komunalnych w Skrzypowie jest nieczynne a obecny zarządzający konsorcjum firm Złompol PL Sp. z o.o. / Sp. Komandytowa, ul. Żyzna 11L, 42-202 Częstochowa i Przedsiębiorstwo Obrotu Surowcami Wtórnymi „ZŁOMPOL” Jończyk, Nowak sp. jawna ul. Żyzna 11L, 42-202 Częstochowa. Odpady komunalne z terenu Gminy są wywożone do Zakładu Gospodarki Odpadami Komunalnymi w Rzędowie.

Ad 6. Ochrona gleb

Na terenie Gminy Pińczów nie było sygnałów nt. niewłaściwego wykorzystania powierzchni ziemi. Zdarzają się natomiast przypadki lokalizowania tzw. dzikich wysypisk śmieci. Są to zwykle zdarzenia na bieżąco likwidowane.

Zgodnie z zapisami Planu zagospodarowania przestrzennego Województwa Świętokrzyskiego na terenie Gminy Pińczów zlokalizowane są znaczne obszary narażone na osuwanie się mas ziemnych, szczególnie w południowo-zachodniej części Gminy (wg projektu Systemu Osłony Przeciwosuwiskowej – SOPO - na terenie sołectw: Młodzawy Duże, Młodzawy Małe, Mozgawa, Aleksandrów, Zawarża, Zagorzyce, Kozubów, Sadek, Orkanów i Bugaj ponadto w rejonie miejscowości Wola Zagojska Górna, między Leszczami a Krzyżanowicami Dolnymi oraz w rejonie Gacek). W niewielkim stopniu tereny predysponowane do powstawania osuwisk znajdują się również w północno-wschodniej części, są to stoki Wału Pińczowskiego w rejonie Skowronna Dolnego, południowy stok Wału w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Pińczów, w okolicy Borkowa oraz pomiędzy Chrabkowem i Szańcem na pograniczu z Gminą Busko-Zdrój. Ponadto na terenie Gminy znajduje się 9 zarejestrowanych osuwisk – w północnej części Pińczowa, dwa w rejonie Woli Zagojskiej Górnej, dwa między Leszczami a Krzyżanowicami Dolnymi, dwa w okolicach Młodzaw Małych oraz miejscowości Bugaj i Mozgawa.

Popularyzacja wykorzystania odnawialnych źródeł energii w gospodarstwach domowych i budynkach użyteczności publicznej najbardziej uwidacznia się w realizowanych przez Gminę projektach mających na celu montaż ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych do uzyskiwania ciepłej wody użytkowej.

Ad 7. Ochrona środowiska przyrodniczego

Na terenie Gminy Pińczów znajduje się szereg form ochrony przyrody. Są to:

- Nadnidziański Park Krajobrazowy,
- Kozubowski Park Krajobrazowy
- Szaniecki Park Krajobrazowy,
- Nadnidziański Obszar Chronionego Krajobrazu
- Kozubowski Obszar Chronionego Krajobrazu
- Obszary Natura 2000:
 - Ostoja Nidziańska
 - Ostoja Kozubowska

- Ostoja Stawiany
- Dolina Nidy
- 7 rezerwatów przyrody (Krzyżanowice, Grabowiec, Skowronno, Pieczyska, Winiary Zagojskie, Skotniki Górne, Polana Polichno)
- 17 pomników przyrody,
- 9 użytków ekologicznych,
- 1 stanowisko dokumentacyjne.

Gmina Pińczów obfituje w wiele gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną gatunkową, najczęściej są to gatunki związane ze zbiorowiskami kserotermicznymi lub środowiskiem wodno-błotnym.

W zakresie przestrzegania zasad ochrony przyrody Gmina współpracuje z Zespołem Świętokrzyskich i Nadnidziańskich Parków Krajobrazowych w Kielcach i Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Kielcach.

Ad 8. Minimalizacja zagrożeń dla środowiska

Największe prawdopodobieństwo wystąpienia zdarzenia kryzysowego wiąże się z możliwością wystąpienia pożaru, powodzi lub sytuacji awaryjnej związanej z transportem niebezpiecznych materiałów. Na terenie Gminy Pińczów w latach 2019 – 2020, ze zdarzeń, którym nie można zapobiec występowały deszcze nawalne, przymrozki wiosenne, susze.

W celu m.in. poprawy sytuacji powodziowej na terenie Gminy Pińczów, Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie przystąpiło do projektu pn. „Zrównoważony rozwój gospodarczy zlewni rzeki Nidy w związku z obszarami Natura 2000”. W ramach tego projektu planowane jest 11 zadań, w tym 4 zadania dotyczą bezpośrednio Gminy Pińczów. Są to: Zadanie nr 3 – Zwiększenie retencji dolinowej rzeki Nidy w rejonie miejscowości Kolonia – Parcela (polder Skowronów), Zadanie Nr 6 – Przywrócenie drożności korytarza ekologicznego rzeki Nidy i jej dopływów – udrożnienie barier migracyjnych dla organizmów wodnych na rzece Nida” (Gminy Pińczów, Kije, Imielno), Zadanie nr 8 – Fragmentaryczna rozbiórka prawobrzeżnych walów przeciwpowodziowych w rejonie miasta Pińczów w kierunku miejscowości Michałów (Polder Michałów), Zadanie Nr 10 – Rewitalizacja zalewu pińczowskiego oraz starorzecza rzeki Nidy w rejonie oczyszczalni miasta Pińczów, Zadanie Nr 11 – Renaturyzacja delty śródlądowej rzeki Nidy. Zadania te są na etapie uzyskiwania niezbędnych decyzji. Ponadto Gmina Pińczów w 2020r. Zleciła opracowanie koncepcji zbiornika retencyjnego „Pińczów służącego przede wszystkim przeciwdziałaniu suszy

Na terenie Gminy Pińczów znajduje się jedno przedsiębiorstwo zaliczone na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016r. *w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych decydujących o zaliczeniu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej* (Dz. U. 2016, Poz. 138) do zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej. Jest to Baza Gazu Płynnego w Leszczach zlokalizowana na terenie należącym do Bałtykgaz sp. z o.o.. Prowadzący spółkę Bałtykgaz opracował i wdrożył dokumenty w postaci raportu o bezpieczeństwie, programu zapobiegania awariom oraz wewnętrznego planu operacyjno – ratowniczego (Raport o Bezpieczeństwie dla Magazynu Gazu Bałtykgaz w Leszczach został zatwierdzony decyzją Świętokrzyskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Kielcach znak: WZ.5586.8.7.2017 z dnia 26 lipca 2017r.).

Zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej w gminie Pińczów realizuje Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Pińczowie oraz 18 jednostek Ochotniczych Straży Pożarnych, w tym 2 jednostki (OSP Chruścice, OSP Kozubów), które są włączone do Krajowego Systemu Ratowniczo-Gaśniczego.

Wyposażenie jednostek OSP na terenie Gminy (stan z 2020r.):

- samochody ratowniczo – gaśnicze:
 - 2 samochody ciężkie
 - 2 samochody średnie
 - 15 samochodów lekkich
- 14 motopomp wodnych o wydajności powyżej 800 litrów
- 15 motopomp szlamowych służących do pracy w warunkach nietypowych
- 15 pilarek do drewna
- 3 pilarki do stali
- 12 agregatów prądotwórczych
- 3 zestawy hydrauliczne
- 2 defibrylatory.
- 7 zestawów PSP R1

Ad 9. Przyjazny środowisku naturalnemu rozwój gospodarczy

W zakresie uporządkowania gospodarki przestrzennej przyjęto:

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Pińczów (Uchwała Nr XV/125/2019 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 16 października 2019r. w sprawie uchwalenia „Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Pińczów”).

W trakcie procedowania w roku 2020 były:

Zgodnie z w/w oceną aktualności obecnie procedowane:

- Zmiana nr 5 MPZP miasta Pińczów w gminie Pińczów (na podstawie Uchwały Nr XXXIV/300/2017 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 27 lipca 2017 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 5 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pińczów w gminie Pińczów),
- Zmiana MPZP sołectwa Brzeście w gminie Pińczów (na podstawie Uchwały Nr XVIII/167/2020 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Brzeście w gminie Pińczów),
- Zmiana MPZP sołectwa Włochy w gminie Pińczów (na podstawie Uchwały Nr XVIII/168/2020 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 26 lutego 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego sołectwa Włochy w gminie Pińczów),
- Zmiana nr 6 MPZP miasta Pińczów w gminie Pińczów (na podstawie Uchwały Nr XIX/186/2020 Rady Miejskiej w Pińczowie z dnia 15 maja 2020 r. w sprawie przystąpienia do sporządzenia zmiany nr 6 miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Pińczów w gminie Pińczów),

Dokumenty te uwzględniają wymagania związane z obszarami chronionymi znajdującymi się na terenach objętych ww. zmianami planów.

W przypadku przedsięwzięć, dla których wymagane jest uzyskanie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, wskazywane są działania minimalizujące oddziaływania wynikające z konieczności ochrony przyrody, ochrony powierzchni ziemi w tym gospodarki odpadami, ochrony wody, ochrony przez hałasem

Na terenie Gminy Pińczów od kilku lat obserwuje się duże zainteresowanie energetyką słoneczną. Do końca 2020r. wydano od roku 2015 łącznie 10 decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach realizacji farm fotowoltaicznych na łączną moc do 57,207 MW oraz 9 decyzji o warunkach zabudowy.

Ad 10. Edukacja ekologiczna

- zarówno w 2019r. jak i 2020r. dystrybuowano ulotki informujące o niskiej emisji, szkodliwości spalania odpadów w domowych źródłach ciepła, termomodernizacji oraz o możliwości dofinansowania wymiany pieców / kotłów w ramach programu Czyste powietrze realizowanego przez WFOŚiGW w Kielcach,

W roku 2019 Gmina uczestniczyła w akcjach „Dzień Ziemi” i „Sprzątanie Świata – Polska”. W ramach tych akcji zwykle młodzi ludzie porządkują tereny publicznie dostępne, które nie są objęte regularnym oczyszczaniem. W 2020r ze względu na sytuację pandemiczną spowodowaną wirusem SARS-CoV 2 „Dzień Ziemi” ani „Sprzątanie Świata – Polska” nie odbyły się.

Reasumując, stan środowiska w Gminie Pińczów poprzez stopniową realizację kolejnych inwestycji z roku na rok ulega poprawie. Największy nacisk w tym okresie był położony na działania mające na celu ochronę powietrza.

Dzięki wykonanym termomodernizacjom zapotrzebowanie na energię budynków zmniejsza się. Wpływ na zmniejszenie zapotrzebowania na energię mają także zadania realizowane przez Gminę w zakresie wymiany oświetlenia ulicznego oraz dalsze działania związane z dostawą i montażem ogniw fotowoltaicznych i kolektorów słonecznych. Gmina kontynuuje program udzielania dotacji mieszkańcom do wymiany starych pieców / kotłów c.o. lub montażu w nowobudowanych budynkach – zainteresowanie mieszkańców gminy jest bardzo duże. Pracownicy Urzędu aktywnie pomagają mieszkańcom w wypełnianiu wniosków do Programu Priorytetowego „Czyste powietrze”. Została zakończona inwestycja, na którą w Pińczowie czekało wiele osób - modernizacja oczyszczalni ścieków. Te inwestycje oraz szereg innych, mniej spektakularnych, także wpłyną na poprawę stanu środowiska a tym samym na poprawę jakości życia.

Opracowanie:

Naczelnik Wydziału Ochrony Środowiska i Planowania

Alina Pełka

Zatwierdzenie:

Burmistrz Miasta i Gminy Pińczów

Włodzimierz Badurak